

KOLTUK SİGORTASINDA SAKATLIK TAZMİNATI

ÖZET:

1) Karayolu Yolcu Taşımacılığı Zorunlu Koltuk Ferdi Sigortası Genel Şartları'nın A.3.2. maddesindeki **"malûliyet cetveli"** önceden ve genel işlem şartı niteliğinde düzenlenmiş olduğundan haksız eylemden zarar gören haksahiplerine karşı **geçerli değildir**. Çünkü, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 20.maddesindeki, Türk Ticaret Kanunu'nun taşıma ile ilgili 766.maddesindeki, 2918 sayılı KTK'nun 95.maddesindeki **"Sigorta sözleşmesinden veya sigorta sözleşmesine ilişkin kanun hükümlerinden doğan ve tazminat yükümlülüğünün kaldırılması veya miktarının azaltılması sonucunu doğuran haller hak sahiplerine karşı ileri sürülemez."**

2) Bu konuda Hazine Müsteşarlığı da 17.09.2010 gün 2010/28 sayılı sektör duyurusunda: "Sakatlık (maluliyet) tazminatı ödemelerinde, Trafik Sigortalarında olduğu gibi, Karayolu Taşıma ve Karayolu Yolcu Taşımacılığı Zorunlu Koltuk Sigortalarında da, "Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırılması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik" hükümlerine göre alınan sağlık kurulu raporlarının esas alınmasını" istemiştir.

I- AÇIKLAMALAR

1- Zorunlu Koltuk Sigortası Genel Şartları

4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'na bağlı olarak yürürlüğe konulan Karayolu Taşıma Yönetmeliği'nin 49'uncu (eski Yönetmeliğin 63'üncü) maddesi gereği taşımacıların yaptırmakla yükümlü oldukları "Karayolu Yolcu Taşımacılığı Zorunlu Koltuk Ferdi Kaza Sigortası" Genel Şartları'nın "Sakatlık teminatı" başlığı altında yer alan A.3.2. maddesindeki sakatlık oranlarına ilişkin tablo sürekli tartışılmakta; uzman hekimler, bu tabloda belirtilen sakatlık oranlarının "göz kararıyla" uygulanamayacağını söylemekte iseler de, sigorta şirketleri ısrarla ve inatla bu tabloya göre ödeme yapabileceklerini, tabloda tanımlanmayan ya da tablodakilere benzemeyen sakatlıklar için tazminat ödeme yükümlülükleri bulunmadığını ileri sürmektedirler. Ne yazık ki, Yargıtay'ın konuyla ilgili özel dairesi de kimi kararlarıyla bu yanlışa ortak olmaktadır. Bereket versin ki, bazı sigorta şirketleri, Genel Şartlardaki tablonun belirsizliğini kabul edip beden gücü kaybına uğrayan kişilerin sağlık kurullarından alacakları sakatlık raporlarına göre tazminat ödemeyi kabul etmekte; çok doğru ve yerinde bir davranışta bulunmaktadır.

Biz "Karayoluyla Yolcu Taşıma" kitabımızda Zorunlu Koltuk Sigortası Genel Şartları'ndaki sakatlık cetvelinin yasalara aykırı olduğunu, bu nedenle uygulanamayacağını, sigorta genel şartlarının "genel işlem şartı" niteliğinde olduğunu, yasalardaki düzenlemelere aykırı olan hükümlerinin geçersiz olduğunu ve üçüncü kişi konumundaki yolculara uygulanamayacağını uzun uzun anlattık. Ayrıca mahkemelere verdiğimiz raporlarda da kazalarda sakat kalan yolcuların yetkili sağlık kurullarına sevki ile Tüzük hükümlerine uygun sakatlık raporları alınmasını ve bu raporların hükme esas tutulmasını sağladık.

Aşağıda, konu ayrıntılarıyla ele alınmış ve uyarı niteliğinde açıklamalar yapılmıştır.

2- Sigorta Genel Şartları yasalara aykırı olamaz

Sigorta Genel Şartları "Genel işlem şartı" niteliindedir. Bu kavram henüz bizde yenidir; bir süre önce yasallaşmış ve 6098 sayılı yeni Türk Borçlar Kanunu'nun 20-26 maddelerinde yer almıştır. Bu bağlamda diyebiliriz ki, genel işlem şartı niteliğindeki Sigorta Genel Şartlarının yasalara aykırı hükümleri geçerli değildir. Buna göre:

Zorunlu Koltuk Sigortası'nın "Sakatlık Teminatı" başlıklı A.3.2. maddesindeki "malûliyet cetveli" önceden ve genel işlem şartı niteliğinde düzenlenmiş olduğundan haksız eylemden zarar gören haksahiplerine karşı geçerli değildir. Çünkü, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 20.maddesindeki ve Türk Ticaret Kanunu'nun taşıma ile ilgili 766.maddesindeki, 2918 sayılı KTK'nun 95.maddesindeki "Sigorta sözleşmesinden veya sigorta sözleşmesine ilişkin kanun hükümlerinden doğan ve tazminat yükümlülüğünün kaldırılması veya miktarının azaltılması sonucunu doğuran haller hak sahiplerine karşı ileri sürülemez" hükümlerine aykırıdır. Yasalardaki bu maddelerin yanı sıra, doğrudan Koltuk Sigortası Genel Şartları Genel Şartların A.7 maddesindeki "Sigorta sözleşmesinden veya sigorta sözleşmesine ilişkin kanun hükümlerinden doğan ve tazminat yükümlülüğünün kaldırılması veya miktarının azaltılması sonucunu doğuran haller sigortalılara ve hak sahiplerine karşı ileri sürülemez." hükmü ile maluliyet cetvelinin yer aldığı A.3.2. maddesi geliştirmekte ve aykırılık oluşturmaktadır.

Bu özet açıklamalardan sonra, aşağıda "Karayoluyla Yolcu Taşıma" kitabımızın ilgili bölümleri aynen aşağıya aktarılmıştır.

II- KOLTUK SİGORTASI GENEL ŞARTLARINDAKİ SAKATLIK CETVELİ YASALARA AYKIRI VE GEÇERSİZDİR.

1- Genel Şartlardaki "sakatlık teminatı" maddesi

Zorunlu Koltuk Sigortası Genel Şartlar A.3.2 (eski 6/b) maddesi 1.fıkrasında:

"Bu sigorta ile teminat altına alınan bir kaza, sigortalının kaza tarihinden itibaren iki yıl içinde sakatlığına yol açtığı takdirde, tıbbi tedavinin sona ermesi ve sakatlığın kesin olarak tespiti sonucunda, sakatlık tazminatı aşağıda belirtilen oranlar dahilinde kendisine ödenir." denildikten sonra, (36) satırdan oluşan bir tabloya yer verilmiş; her nasılsa önceki Genel Şartların 6/b maddesindeki tablonun altında yer alan "Daimi sakatlık oranlarının tayininde, sigortalının meslek ve sanatı dikkate alınmaz" açıklaması (öyle sanıyoruz ki) unutulmuştur.

Öte yandan, bir özel sigorta türü olan Ferdi Kaza Sigortası Genel Şartlarından kopyalandığı açıkça belli olan Koltuk Sigortası Genel Şartlarını düzenleyenler, her nedense, bunun kamusal nitelikli bir "zorunlu" sigorta türü olduğunu da dikkate almayıp, (âdeti daha insafsız davranarak) Ferdi Kaza Sigortası Genel Şartlarında yer alan "Yukarıdaki cetvelde zikredilmemiş bulunan malûliyetlerin nisbeti, daha az vahim olsalar bile, bunların ehemmiyet derecelerine göre ve cetvelde yazılı nisbetlere **kıyasen** tayin olunur" açıklamasını Koltuk Sigortası Genel Şartlarına koymamışlardır.

Aşağıda Koltuk Sigortası Genel Şartları A.3.2 (eski 6/b) maddesinde yer alan "sakatlık oranları" tablosunun, aynı Genel Şartlar'ın A.7 maddesindeki tazminat miktarının azaltılması yasağı ile çelişmesinin yanı sıra, yasalara aykırı olduğu ve uygulama zorlukları bulunduğu savunulacak ve kanıtlanacaktır.

2- Sakatlık tazminatına ilişkin Genel Şartların ilgili maddesi yasalara aykırıdır.

Koltuk Sigortası Genel Şartlar A.3.2 maddesi, çeşitli yasalarda ve yönetmeliklerde yer alan "sorumluluğun daraltılması ve hafifletilmesi" yasaklarına aykırı olduğu gibi, Genel Şartların A.7 maddesindeki "*Sigorta sözleşmesinden veya sigorta sözleşmesine ilişkin kanun hükümlerinden doğan ve tazminat yükümlülüğünün kaldırılması veya miktarının azaltılması sonucunu doğuran haller sigortalılara ve hak sahiplerine karşı ileri sürülemez.*" hükmü ile de çelişmekte ve aykırılık oluşturmaktadır.

Genel Şartlar A.3.2 maddesi hükmü ve eki "sakatlık oranları" tablosu, şu yasa ve yönetmelik hükümlerine aykırıdır:

a) Türk Ticaret Kanunu 766. maddesine aykırıdır.

TTK.nun “sorumluluğun kaldırılmasına ve hafifletilmesine ilişkin şartların hükümsüzlüğü” başlıklı 766.maddesi şöyledir:

“Taşıma akdinde kanunun taşıyıcıya ve hususiyle faaliyetleri devletin iznine bağlı taşıma işletmelerine yüklediği mesuliyetlerin önceden hafifletilmesi veya kaldırılması neticesini doğuran bütün kayıt ve şartlar hükümsüzdür. Bu kayıt ve şartların işletme nizamnamelerine, umumi şartnamelere, tarifelere veya bunlara benzer diğer vesikalara konulmuş olması halinde de hüküm aynıdır.”

Madde metninde geçen “umumi şartnameler ve tarifeler” ile anlatılmak istenen, ülkemizde henüz tam anlamıyla bilinmeyen ve Borçlar Kanunu Tasarısı 20-25 maddelerinde yer alan “Genel işlem şartları” olup, sigorta “Genel Şartları” bunlardan biridir. Şu halde, TTK.766.maddesine göre “Sigorta Genel Şartları”na konulan ve Koltuk Sigortası Genel Şartları A.7 maddesinde de belirtildiği gibi “**tazminat yükümlüğünün kaldırılması veya miktarının azaltılması sonucunu doğuran hükümler**” geçersiz olup “**sigortalılara ve hak sahiplerine karşı ileri sürülemez.**”

Şu halde, Koltuk Sigortası Genel Şartlar A.3.2 maddesi ve eki sakatlık tablosu “**sorumluluğun önceden hafifletilmesi ve tazminat miktarının azaltılması**” sonucunu doğurduğu için, Türk Ticaret Kanunu 766.maddesine ve Genel Şartlar A.7 hükmüne aykırı ve geçersizdir. Öyle olunca da, yolcunun kaza sonucu sakat kalması durumunda Koltuk Sigortasından yapılacak ödemenin tutarı, aşağıda açıklanacak “tüzüğe” göre belirlenecektir.

b) Karayolu Taşıma Kanunu’nun 20.maddesine aykırıdır.

4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu’nun “Sorumluluk ve Sigorta” bölümündeki “Tazminatın azaltılması veya kaldırılması sonucunu doğuran haller” üst başlıklı 20.maddede: “*Sigorta sözleşmesinden veya sigorta sözleşmesine ilişkin kanun hükümlerinden doğan ve tazminat yükümlülüğünün kaldırılması veya miktarının azaltılması sonucunu doğuran haller hak sahiplerine karşı ileri sürülemez*” denilmiştir.

Koltuk Sigortası, 4925 sayılı Yasa’nın 34.maddesi uyarınca yürürlüğe konulan Karayolu Taşıma Yönetmeliği’nin 47-50 (Eski Yön. 63-68) maddelerinde yer aldığına göre, Sigorta Genel Şartları’nın, Yasa’nın 20.maddesine aykırı hükümler içermemesi gerekmektedir. Bu bakımdan da Genel Şartların sakatlık tazminatına ilişkin A.3.2 maddesi geçersizdir.

c) Karayolları Trafik Kanunu 111/1. maddesine de aykırıdır.

4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu’nun 36.maddesiyle 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’na yollamada bulunduğu ve taşımacı aynı zamanda motorlu araç işleteni olduğu için, 2918 sayılı Yasa hükümleri de yolcu taşımalarında uygulama yeri bulacaktır.

2918 sayılı KTK.nun 111.maddesi 1.fıkrasına göre: “*Bu Kanunla öngörülen hukuki sorumluluğu kaldırın veya daraltan anlaşmalar geçersizdir.*” Trafik kazalarında üçüncü kişilere verilen zararlardan dolayı “önceden” sorumsuzluk anlaşması yapılamayacağına, başka bir deyişle, kazaya karışacak aracın işleteni ve sürücüsü ile yoldan geçen yaya önceden bilinip bir ön sözleşme yapılamayacağına göre, bu hüküm, özellikle motorlu araçlarla taşınan kişileri, yani “**yolcuları**” ekonomik açıdan daha güçlü olan **işletene (taşımacıya) karşı** korumak için konulmuştur. Yasa’nın 85.maddesi 1.fıkrasında “bilet”ten sözedilmesine ve 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu’nun 36.maddesinde, 2918 sayılı Yasa’ya yollamada bulunulmasına göre 111.madde, Türk Ticaret Kanunu’nun 766.maddesini ve Karayolu Taşıma Kanunu’nun 20.maddesini tamamlayıcı ve güçlendirici bir nitelik taşımaktadır. Bu nedenle de, Koltuk Sigortası Genel Şartlar A.3.2 maddesindeki sorumluluğu daraltan ve tazminat miktarını azaltan hükmü geçersiz kılan üçüncü engel de KTK. 111.maddesidir.

d) Karayolları Trafik Kanunu 95.maddesine de aykırıdır.

Sakatlık durumunda daha az tazminat ödenmesi sonucunu doğuran Koltuk Sigortası Genel Şartları A.3.2 maddesindeki düzenlemenin önünde bir dördüncü engel de, 2918 sayılı KTK. 95.maddesidir. Buna göre:

“Sigorta sözleşmesinden veya sigorta sözleşmesine ilişkin kanun hükümlerinden doğan ve tazminat yükümlülüğünün kaldırılması veya miktarının azaltılması sonucunu doğuran haller zarar görene karşı ileri sürülemez.”

3- Sakatlık derecelerinin, tüm sağlık kurullarınca uygulanan “tüzük” veya iki ayrı yönetmelik hükümlerine göre belirlenmesi yasal zorunluluktur.

a) Ülkemizde, sakatlık derecelerini belirleyen ilk yasal düzenleme, kısaca **SSİT** olarak anılan **“Sosyal Sigorta Sağlık İşlemleri Tüzüğü”** ve bu tüzük ekindeki tablolarıdır. Uzun yıllardan beri tüm sağlık kurulları (Adli Tıp Kurumu, Sosyal Sigortalar Kurumu ve öteki Sağlık Kurulları) sakatlık derecelerini (beden gücü kayıplarını) bu tüzüğe göre belirlemişlerdir. Tüzük, uygulanması zorunlu bir nitelik taşıdığından, Sigorta Genel Şartları, SSİT hükümlerine de aykırı olamaz.

b) Sosyal Sigorta Sağlık İşlemleri Tüzüğü’nden ayrı olarak, neden gerek duyulduysa, Tüzükten pek farkı olmayan iki ayrı sakatlık tespiti yönetmeliği yürürlüğe konulmuştur. Bunlar, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından 5510 sayılı Yasa uyarınca 11.10.2008 gün 27021 sayılı RG’de yayınlanan **“Çalışma Gücü ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Tespiti İşlemleri Yönetmeliği”** ile Devlet Bakanlığı’nca 16.07.2006 gün 26230 sayılı RG’de yayınlanan **“Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik”** olup, bunun bazı maddeleri 30.03.2013 gün 28603 sayılı RG’de yayınlanan yeni metinde değiştirilmiş veya düzeltilmiştir.

4- Uzlaşma yoluyla sakatlık tazminatının belirlenmesi, yasalara aykırı olduğu gibi, “zorunlu” sigortaların anlam ve amacına da aykırı bir uygulamadır.

a) Yolcunun veya görevlinin kaza sonucu sakat kalmaları durumunda tazminat miktarının belirlenme yöntemi, (zorunlu sigorta - isteğe bağlı sigorta ve yasal sigorta-sözleşmesel sigorta ayrımı gözardı edilerek) Koltuk Sigortası Genel Şartları’nın ilk düzenlemesinde, özel bir sigorta türü olan Ferdi Kaza Sigortası Genel Şartları 15.maddesinden aynen aktarılan **“Tazminatın tesbit şekli”** başlıklı 18.maddede, (âdeta) zarar gören ile sigortacı arasında **“pazarlık”** usulüne bağlanmış; maddenin ilk fıkrasında, ödenecek tazminatın miktarının taraflar arasında **“uyuşularak”** tespit edilmesi önerildikten sonra, eğer taraflar (pazarlıkta) **“uyuşamazlarsa**, uzman kişiler arasından seçilecek **“hakem-bilirkişi”** diye adlandırılan bilirkişiler aracılığıyla neler yapılması gerektiği (10) bentte uzun uzun anlatılmıştır.

Genel Şartların yeni düzenlemesinde ise **“Tazminatın belirlenmesi”** başlıklı B.3 maddede yapılması gerekenler çok kısa anlatılmış, önceki Genel Şartlarda olduğu gibi **“hakem-bilirkişi”**ye başvurulması koşulu dayatılmayıp, ancak **“anlaşmazlık”** halinde bu yola gidilebileceği, **“hakem-bilirkişi”** kararlarına karşı (7) gün içinde ticaret davalarına bakmaya yetkili mahkemede itiraz edilebileceği açıklaması yapılmıştır.

b) Bize göre, Koltuk Sigortası Genel Şartları’nın, sakatlık derecesinin belirlenmesine ilişkin A.3.2 (eski 6/b) maddesi gibi, tazminat tutarının saptanmasına ilişkin B.3 maddesi de yasalara aykırıdır. Ayrıca, tazminatın saptanmasına ilişkin uygulama, **“zorunlu”** bir sigorta türü olan Koltuk Sigortası’nı anlam ve amacından uzaklaştırma sonucunu doğurmaktadır

c) Tazminatın **“uzlaşma”** yoluyla saptanması, her ne kadar zarar gerçekleşikten sonra yapılan bir anlaşma niteliğinde ise de, 4925 sayılı Yasa’nın 36.maddesinin yollamasıyla 2918 sayılı KTK’nun 111/2 maddesine dayanılarak, **“yetersiz ve fahiş olduğu açıkça belli olan anlaşma ve uzlaşmaların iki yıl içinde iptali”** istenebileceğine göre, eğer sigortacı Genel

Şartlar A.3.2 maddesine göre sakatlık tazminatı ödemişse, zarar gören kişi, ticaret mahkemesinde açacağı bir davada, **yetersiz anlaşmayı** iptal ettirebilecek; kendisini Adli Tıp Kurumu'na sevk ettirip tüzük (SSİT) hükümlerine göre belirlenecek "sakatlık oranı"na göre hesaplanacak tazminat tutarı üzerinden, eksik ödenen miktarı, sigortacıdan isteyebilecektir.

5- Sakatlık tazminatı nasıl belirlenmelidir ?

a) Ülkemizde sakatlık oranlarını belirlemede, yukarda açıkladığımız gibi üç ayrı düzenleme bulunmaktadır. Bunlardan birincisi ve uzun yıllardan beri uygulanmakta olanı "**Sosyal Sigorta Sağlık İşlemleri Tüzüğü**" (SSİT) olup başta Adli Tıp Kurumu olmak üzere, Sosyal Güvenlik Kurumuna bağlı sağlık kurulları ile Tıp Fakülteleri sağlık kurulları bu tüzüğe bakarak sakatlık oranlarını saptamaktadırlar.

Gene yukarda belirttiğimiz gibi, anılan Tüzük'ten başka son yıllarda iki ayrı "yönetmelik" yürürlüğe konulmuş olup, bunlar "Çalışma Gücü ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Tespiti İşlemleri Yönetmeliği" ile "Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik"tir,

Sigorta şirketleri bu yasal düzenlemelere uymak ve ayrıca Hazine Müsteşarlığı'nın aşağıda açıklanacak genelgesine göre hareket etmek zorundadırlar.

6- Koltuk Sigortasından alınan "sakatlık" tazminatı, kazanç kaybı ve güç kaybı zararından indirilmez.

a) Koltuk Sigortası, mal (zarar) sigortası değil, "**can sigortası**" dır. Kişi hangi yaşta olursa olsun, küçük veya yaşlı, kazanç elde edip etmemesine, çalışıp çalışmamasına bakılmaksızın, eğer bir kaza geçirip sakat kalmışsa (bedeninde bir eksilme olmuşsa) Koltuk Sigortasından kendisine ödeme yapılacaktır.

Bedensel zararlarda iki sonucu birbirine karıştırmamak gerekir:

Birincisi, kaza sonucu kişinin bedeninde bir organ eksilir, buna "organ kaybı-uzuv kaybı" denir. Ya da bir organ işlevini yitirir, buna da "organ zayıflaması-uzuv zaafı" denir. Eksilen veya zayıflayan organa ve bunun derecesine göre "sakatlık oranı" belirlenir. Burada, önceki Genel Şartlar'daki "Sürekli sakatlık oranlarının tayininde, sigortalının meslek ve sanatı dikkate alınmaz" hükmü doğru ve yerindedir. Çünkü, bir can sigortası olan Koltuk Sigortasından ödenecek tazminat, kişinin uğradığı bir maddi zararın karşılığı değildir; bu yüzden meslek durumu ile kazanç kayıpları bu sigorta türünde ölçü alınmaz. Kişilerin yaşları ve meslekleri ne olursa olsun, eğer sakat kalmışlarsa, bir "**can zararı**" olarak sakatlık tazminatı herkese "eşit olarak" ödenir.

Sakat kalan kişinin, organ kaybı veya organ zayıflaması biçimindeki "**can zararı**" onun ayrıca çalışma yaşamını, mesleğini ve günlük işlerini etkilemişse, bu yüzden "**kazanç kaybına uğramışsa**" ya da kazanç kaybı olmamakla birlikte mesleğini ve günlük işlerini yaparken "**sakatlığı oranında zorlanacaksa**", kısaca "**güç (efor) kaybı**" olarak adlandırılan bu durum bir "**maddi zarar**" olarak değerlendirilecek ve zarar sorumlularından "**maddi tazminat**" istenebilecektir. İşte bu maddi tazminattan, Koltuk Sigortası'ndan alınan "sakatlık tazminatı" tutarı indirilmeyecek; başka bir deyişle kaza sonucu sakat kalan yolcu, Koltuk Sigortasından aldığı "sakatlık tazminatı" dışında, ayrıca uğradığı "maddi zararlar" için sorumluluk sigortalarından (Zorunlu Taşıma Sigortasından ve Trafik Sigortasından) da tazminat alabilecek veya sorumluluk sigortaları "maddi zararı" tam karşılamazsa, taşımacıya ve öteki sorumlulara karşı dava açabilecektir.

7- Sakatlık tazminatında süre :

Genel Şartlar A.3.2 (eski 6/b) maddesi 1.fikrasında: "Bu sigorta ile teminat altına alınan bir kaza, sigortalının kaza tarihinden itibaren **iki yıl içinde** sakatlığına yol açtığı takdirde, tıbbi tedavinin sona ermesi ve sakatlığın kesin olarak tespiti sonucunda, sakatlık

tazminatı aşağıda belirtilen oranlar dahilinde kendisine ödenir“ denilmiş olup, bu düzenleme, Borçlar Kanunu 46.maddesi 2. fıkrasındaki “bedensel zararın yeterli derecede ve kesinlikle saptanamaması durumunda, karar tarihinden başlayarak iki yıl içinde yargıcın yeniden inceleme yetkisini saklı tutma hakkı vardır” hükmü ile uyumlu bulunmaktadır.

Uyaralım ki, **iki yıllık süre**, sakatlığın belirlenme süresidir. Hak aramaya ve dava açmaya ilişkin **zamanaşımı süresi değildir**. Daha açık bir deyişle, iki yıl içinde ortaya çıkan sakatlıklar için, Yasalarda öngörülen zamanaşımı süreleri geçirilmemek koşuluyla her zaman dava açılabilir. Zamanaşımı süreleri, yasaların dışında, ayrıca, Koltuk Sigortası Genel Şartları C.7 maddesinde açıklanmış; “Sigorta sözleşmesinden doğan her türlü tazminat davası, hak sahibinin zararı ve tazminat yükümlülerini öğrendiği tarihten itibaren iki yıl ve herhalde zarara neden olay tarihinden itibaren on yıl sonra zamanaşımına girer” denildikten sonra, “Dava, cezayı gerektiren bir fiilden oluşmuşsa ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununda bu fiil için daha uzun bir zaman aşımı süresi öngörülmekte ise tazminat davasında bu zaman aşımı dikkate alınır” denilmiştir.

Bu açıklamalardan anlaşılacağı üzere, ölüm ve kalıcı sakatlıklarda hak sahiplerinin sigortacıya karşı açacağı davalarda zamanaşımı süreleri, uzamış ceza zamanaşımı süreleri olacak ve 5237 sayılı Türk Ceza Yasası'nın 66'ncı maddesindeki (8) veya (15) yıllık zamanaşımı süreleri uygulanacaktır.

III-SAKATLIK ORANININ TESPİTİ HAKKINDA HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI GENELGESİ

Hazine Müsteşarlığı 17.09.2010 gün 2010/28 sayılı sektör duyurusunda: “Sakatlık (maluliyet) ödemelerinde, Trafik Sigortalarında olduğu gibi, Karayolu Taşıma ve Koltuk Sigortalarında da, “Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırılması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik" hükümlerine göre alınan raporların esas alınmasını” istemiştir. Duyuru metni aşağıdadır:

Motorlu Araçlara İlişkin Zorunlu Sigortalarda Tazminat Ödemelerine Esas Olan Maluliyet Oranları Hakkında Sektör Duyurusu 2010/28

Bilindiği üzere 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, motorlu araç işletenlerini, işleteni oldukları motorlu araçların kullanımı nedeniyle üçüncü şahısların uğradıkları bedeni ve mala gelen zararlardan sorumlu tutmuş ve bu sorumluluğun zorunlu olarak Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası (Trafik Sigortası) teminatına bağlanmasını öngörmüştür. Bu kapsamda trafik sigortası poliçesi tanzim eden sigorta şirketleri sigortalı motorlu araç işletenlerinin sorumlu oldukları zararları, Trafik Sigortası çerçevesinde kaza tarihi itibarıyla Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlıkça tespit edilen, asgari teminat tutarları ile sınırlı olmak üzere karşılamak zorundadırlar.

Tazminata sebep olan olayın gerçekleştiği tarih itibarıyla, Müsteşarlığımızın bağlı bulunduğu Bakanlıkça yürürlüğe konulan mevzuat ile tespit edilen teminatlardan birisi de **sakatlanma (maluliyet) teminatı** olup, söz konusu teminat mağdurun poliçe teminat kapsamı dahilindeki ani ve harici bir olayın etkisi ile iradesi dışında sürekli bedeni sakatlığa maruz kalması ve bu sakatlığın iş görmesine engel olmasına bağlı olarak kişinin ileride ekonomik olarak uğrayacağı zarara karşı koruma sağlamaktadır.

Ülkemizde meydana gelen trafik kazaları sonucu malul kalan vatandaşlarımız için Özürlü Sağlık Kurulu Raporu vermeye yetkili sağlık kurumlarınca 16.07.2006 tarih ve 26230 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "**Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırılması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik**" dikkate alınarak maluliyet oranları belirlenmektedir.

Konuyla ilgili olarak Müsteşarlığımıza ulaşan başvurularda, sigorta şirketlerince maluliyet oranlarının belirlenmesinde **medikal danışmanlık** hizmeti veren muhtelif kuruluşlardan hizmet satın alınmakta olduğu ve bu kuruluşlarca belirlenen maluliyet oranlarıyla söz konusu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde istihsal edilen Özürlü Sağlık Kurulu raporlar arasında farklar olduğu müşahade edilmektedir.

Bu kapsamda, Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünden alınan 03.09.2010 tarih ve 37549 sayılı yazıda, sigorta şirketlerince medikal danışmanlık hizmeti veren kuruluşlardan satın aldığı hizmetlerin özürlü sağlık kurulu raporları karşısında anılan Yönetmeliğin 7 nci maddesi çerçevesinde bir hükmünün bulunmadığı ifade edilmiştir.

Konu hakkında yapılan incelemede "Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırılması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik" ile özürlülük ölçütünün tespitine ilişkin usul ve esasların, bu çerçevede rapor istihsalı ve anılan raporlara itiraz prosedürünün hükme bağlandığı, sakatlık (maluliyet) teminatından ödeme yapmaları sebebiyle sigorta şirketlerinin de söz konusu Yönetmeliğin 10 uncu maddesi çerçevesinde itiraz haklarının bulunduğu değerlendirilmektedir.

Bu itibarla, trafik sigortası ve sakatlık (maluliyet) teminatının mevcut olduğu motorlu taşıtlara ilişkin diğer Zorunlu Karayolu Taşımacılık Mali Sorumluluk Sigortası ve Karayolu Yolcu Taşımacılığı Zorunlu Koltuk Ferdi Kaza Sigortası'nda da anılan teminat kapsamında gerçekleştirilecek tazminat ödemelerinde münhasıran "Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırılması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik" hükümlerinin ve bu mevzuat çerçevesinde istihsal edilen raporların esas alınması gerekli görülmekte ve ihtiyaç duyulduğu takdirde bu Yönetmelik hükümleri kapsamında itiraz prosedürüne başvurulması gerekmektedir.